

NAUTAELÄINTEN MERKITSEMIS- JA REKISTERÖIMISOPAS

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISTÄ.....	2
1.1. Nautarekisterin ilmoitusväylät	2
1.2. Määritelmiä	2
2. REKISTERÖITYMINEN	2
2.1. Nautojen pitäjän rekisteröityminen tuottajaksi	2
2.2. Nautojen pitopaikka	2
2.3. Nautojen pidon lopettaminen	3
3. NAUTOJEN MERKITSEMINEN.....	3
3.1. Korvamerkit	3
3.2. Korvamerkkien tilaaminen.....	4
3.3. Korvamerkkien kiinnittäminen	4
3.4. Ulkomaiset korvamerkit.....	4
3.5. Puutteellinen merkintä	4
3.5.1. Pudonnut korvamerkki.....	4
3.5.2. Vahingoittunut tai virheellisesti kiinnitetty korvamerkki	5
3.5.3. Repeytyneet korvat	5
3.5.4. Teuraaksi poistaminen	5
3.6. Korvamerkkien hävittäminen.....	5
4. NAUTOJEN REKISTERÖIMINEN	5
4.1. Ilmoitettavat tapahtumat.....	6
4.1.1. Tapahtumailmoituksissa käytettävät koodit.....	6
4.1.2. Syntymä.....	6
4.1.3. Luominen, kuolleena syntyminen tai kuoleminen ennen 7 päivän ikää	7
4.1.4. Osto tai myynti	7
4.1.5. Siirto	7
4.1.6. Kuoleminen, lopettaminen tai teurastaminen tilalla	7
4.1.7. Kuohitseminen (kastrointi)	8
4.2. Nautarekisteriotekirje.....	8
5. NAUTAELÄINLUETTELO	8
5.1. Nautaeläinluettelon säilyttäminen	9
6. NAUTAELÄIMEN REKISTERÖINTIKORTTI/ VASIKKAKORTTI	9
7. VALVONTA	9

1. YLEISTÄ

Nautarekisteri otettiin käyttöön 1995 Suomen liityttyä Euroopan Unioniin. Rekisteri perustuu EU-säädöksiin ja eläintautilakiin, joissa säädetään jokaisen nautoja pitävän velvollisuudesta ilmoittaa omistamiensa tai hallitsemiensa nautaeläinten tiedot nautarekisteriin. Rekisteritietojen käyttöä ja luovutusta säätelee laki maaseutuelinkeinorekistereistä.

1.1. Nautarekisterin ilmoitusväylät

Nautarekisterin ylläpitotehtävistä vastaa Pro Agria Maatalouden Laskentakeskus Oy (myöhemmin Laskentakeskus). Nautoja koskevat ilmoitukset nautarekisteriin sekä korvamerkkien ja korvausmerkkien tilaukset tehdään alla olevia ilmoitusväyliä käyttäen:

- ATK-ohjelma: Ammu&Elmer
- internet www.mloy.fi
- Lomakkeet
- Asiakaspalvelu
- Lisäksi puutteellisten tietojen täydentämiseen ja voidaan käyttää kohdassa 4.2 mainittua tarkistuslistaa.

1.2. Määritelmiä

Tässä oppaassa tarkoitetaan

- *naudalla* kesynautoja, puhveleita ja biisoneita
- *eläinten pitäjällä* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on vastuussa nautoista pysyvästi tai tilapäisesti (tuottajat ja eläinvälittäjät)
- *tuottajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on vastuussa nautoista pysyvästi
- *pitopaikalla* tarkoitetaan yksikköä, joka muodostuu yhdestä tai useammasta laitoksesta, rakennuksesta, tarhasta tai muusta paikasta ja jossa tuotantoeläimiä pidetään, kasvatetaan tai käsitellään. Rakennuksia ja laitoksia ovat navetat ja pihatot, eläinhallit. Muita paikkoja ovat laitumet (pelto-, metsä- ja luonnonlaitumet).
- *tilatunnuksella* maatilarekisteriin merkittyä maatilan tunnistetta
- *asiakastunnuksella* maaseutuelinkeinorekisteriin rekisteröityneelle asiakkaalle annettua tunnusta, jota käyttävät ne tuottajat, joilla ei ole tilatunnusta
- *eläinvälittäjä* tunnuksella eläinvälittäjärekisteriin rekisteröityneelle eläinvälittäjälle annettua tunnusta
- *EU-tunnuksella* nautarekisteriin merkittyä nautan tunnistetta, jossa on maatunnus (kaksi kirjainta) ja nautan yksilötunnus (12 numeroa)
- *korvamerkillä* kohdassa 3 (kuva 1) olevan mallin mukaista virallista korvamerkkiä tai korvamerkkiparia
- *korvausmerkillä* nautaeläimen alkuperäisellä EU-tunnuksella varustettua korvamerkkiä, jolla korvataan vaurioitunut, virheellisesti kiinnitetty tai pudonnut korvamerkki

2. REKISTERÖITYMINEN

2.1. Nautojen pitäjän rekisteröityminen tuottajaksi

a) Nautojen pitäjän, jolla **on** maatilarekisteriin merkitty **tilatunnus**, ei tarvitse erikseen rekisteröityä tuottajaksi. Nautojen pitämisen aloittaminen rekisteröityy automaattisesti, kun tuottaja ilmoittaa ensimmäisten hallintaansa tulleiden nautojen tiedot nautarekisteriin.

b) Tuottaja, jolla **ei ole** maatilarekisteriin merkittyä **tilatunnusta**, rekisteröityy maataloushallinnon asiakkaaksi kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Rekisteröitymisen yhteydessä tuottaja saa tunnuksen (tila- tai asiakastunnuksen), jota käytetään eläintietojen ilmoittamisessa nautarekisteriin.

2.2. Nautojen pitopaikka

Pitopaikan rekisteröiminen tapahtuu jättämällä täytetty lomake 136 ”Tuotantoeläinten pitopaikat, rekisteröinti-/muutosilmoitus” kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle (lomakkeita saa kunnasta tai internetistä sivulta <http://lomake.mmm.fi/>). Tuottaja rekisteröi omistuksessaan tai kokonaan omassa hallinnassaan olevan nautojen pitopaikan ja siihen liittyvän tuotantomuodon. Tuottajan hallinnassa olevasta pitopaikasta liitetään mukaan vuokrasopimus tai kirjallinen selvitys. Tuottaja saa pitopaikan rekisteröimisen

yhteydessä pitopaikkatunnuksen. Tunnusta käytetään ilmoitettaessa eläinten osto- ja myyntitapahtumia sekä pitopaikkojen välisiä siirtotapahtumia rekisteriin. Yksi pitopaikka saa vain yhden pitopaikkatunnuksen, vaikka tuottajan pitopaikassa olisi hänen omien eläintensä lisäksi jonkun muun tuottajan eläimiä. Myös yhteisomistuksessa oleva pitopaikka saa vain yhden tunnuksen.

- Talouskeskus rekisteröidään ainoaksi pitopaikaksi, jos kaikki tuotantorakennukset ja laitumet ovat talouskeskuksessa tai sen läheisyydessä (etäisyys korkeintaan 2 km).
- Tuottajan talouskeskuksesta erillään oleva tuotantoyksikkö tai laidunalue rekisteröidään erilliseksi pitopaikaksi, erityisesti silloin, kun pitopaikkaan kulku tapahtuu yleisiä teitä pitkin tai toisen tuottajan tai maatalouden ulkopuolisen tahon omistaman alueen kautta tai kun pitopaikka sijaitsee toisen tuottajan talouskeskuksessa. Jos tuottajalla on useita toisistaan erillään olevia tuotantoyksiköitä tai laidunalueita, merkitään jokainen niistä omaksi pitopaikakseen.

Talouskeskuksesta erillään olevat laidunalueet ilmoitetaan peruslohkoina, peruslohkonumeroa käyttäen. Jos yhtenäinen laidunalue koostuu useammasta peruslohkosta, ilmoitetaan vain yksi peruslohkoista pitopaikaksi. Jos pitopaikkana on metsälaidun tai saari, jolla ei ole peruslohkonumeroa, merkitään alue kartalle ja pitopaikka rekisteröidään normaalin peruslohkorekisteröinnin mukaisesti.

Jos rekisteröidyn pitopaikan tiedoissa: pitopaikan omistus/hallintasuhteissa, eläinlajeissa, tuotantosuunnassa tapahtuu muutoksia tai pitopaikka poistuu käytöstä, ilmoitetaan muutokset kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle lomakkeella 136.

2.3. Nautojen pidon lopettaminen

Tuottajan on ilmoitettava nautarekisteriin nautojen pidon lopettamisesta. Lopettamisilmoituksen voi tehdä vasta, kun kaikki tuottajan omistuksessa tai hallinnassa olevien nautojen poistotapahtumat on ilmoitettu nautarekisteriin.

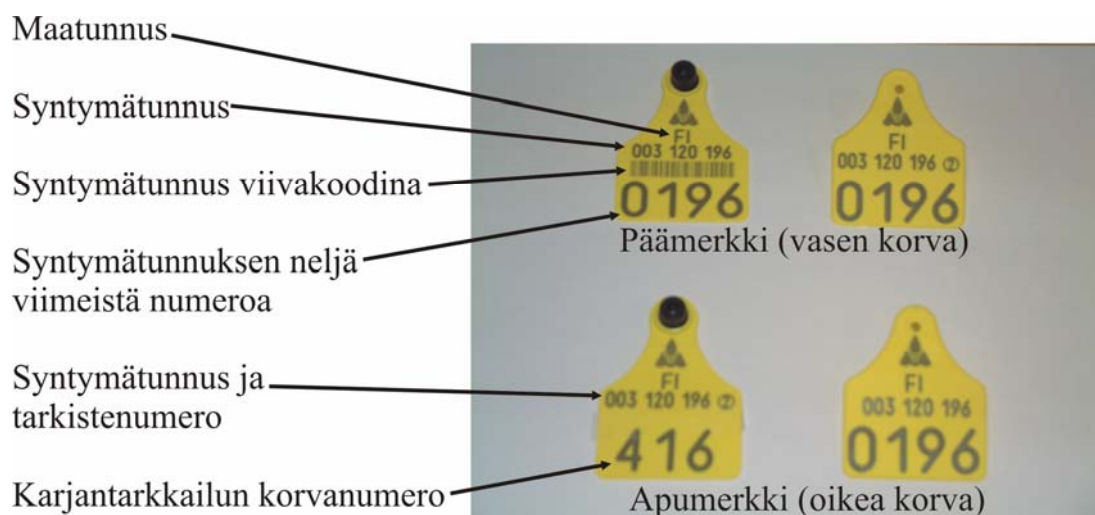
3. NAUTOJEN MERKITSEMINEN

3.1. Korvamerkkit

Jokainen syntyvä vasikka on merkittävä kahdella virallisella, maa- ja metsätalousministeriön hyväksymällä korvamerkillä, yhdellä kumpaankin korvaan, vasempaan korvaan nk. päämerkki ja oikeaan korvaan nk. apumerkki (korvamerkkimallit kuvassa 1). Ennen 1.1.1998 syntyneet naudat saavat olla merkittyinä vain yhdellä korvamerkillä.

Merkitsemätöntä tai puutteellisesti merkittyä nautaa ei saa siirtää tilalta, ottaa kuljetettavaksi eikä vastaanottaa. Jo kertaalleen kiinnitettynä ollut korvamerkkiä ei saa kiinnittää uudelleen. Myöskään jo aiemmin syntyneelle vasikalle rekisteröityjä korvamerkkejä ei saa rekisteröidä eikä kiinnittää uudelle vasikalle.

Kuva 1. Korvamerkkimallit.

3.2. Korvamerkkien tilaaminen

Tuottajan on huolehdittava siitä, että tilalla on korvamerkkejä syntyviä vasikoita varten. Enimmillään saa tuottajalla korvamerkkejä olla vuoden aikana syntyvien vasikoiden määrää eli vuoden tarvetta vastaava määrä. Poikkeuksena ovat alle viiden lehmän karjat, joilla merkkejä saa olla viisi (5) korvamerkkiparia eli yli vuoden tarvetta vastaava määrä, koska vähimmäismäärä uusien korvamerkkien tilaamiselle on viisi (5) paria/tilaus. Korvamerkkitalauksen tulee olla viidellä jaollinen eli tilausmäärä 5, 10, 15, 20 jne. paria/tilaus.

Korvamerkkitalaukset on tehtävä hyvissä ajoin. ATK-ohjelmilla tai asiakaspalvelun kautta tehdyt tilaukset ehtivät pääsääntöisesti seuraavaan mahdolliseen korvamerkkitalaukseen, joka toimitetaan merkkien valmistajalle. Tällöinkin korvamerkkien toimittaminen tuottajalle kestää vähintään kolme viikkoa. Lomakkeella saapuneet tilaukset on ensin tallennettava, joten lomakkeella tehtyjen tilausten toimitusaika on pitempi.

3.3. Korvamerkkien kiinnittäminen

Vasikan kumpaakin korvaan kiinnitetään korvamerkki liitteen 1 osoittamalla tavalla viimeistään silloin, kun vasikka on 20 päivän ikäinen (määräajan laskeminen, katso kohta 4).

Vasikoita ei saa siirtää syntymätilaltaan ennen korvamerkkien kiinnittämistä. Vasikoita ei saa myöskään ottaa kuljetettavaksi eikä vastaanottaa ellei niitä ole merkitty asianmukaisesti kahdella korvamerkillä.

Jotta korvamerkit pysyisivät korvissa hyvin, on merkkien kiinnittämisessä käytettävä kiinnityspihtejä, jotka on erityisesti tarkoitusta varten suunniteltu. Kiinnityksessä on varmistettava, että korvamerkkien lukitus todella napsahtaa paikalleen. Merkki sijoitetaan korvassa liitteen 2 osoittamaan paikkaan. Liian lähelle korvan kärkeä tai alareunaa kiinnitetty merkki irtoaa helposti.

3.4. Ulkomaiset korvamerkit

Muista EU:n jäsenmaista tuodut naudat säilyttävät alkuperäiset korvamerkkinsä. Naudat rekisteröidään korvamerkissä olevalla alkuperäisellä EU-tunnuksella.

3.5. Puutteellinen merkintä

a) Nauta on merkitsemätön, jos

- ennen 1.1.1998 syntyneeltä eläimeltä puuttuu ainoa korvamerkki
- 1.1.1998 ja sen jälkeen syntyneeltä eläimeltä puuttuvat molemmat korvamerkit

b) Nauta on puutteellisesti merkitty, jos

- 1.1.1998 ja sen jälkeen syntyneeltä eläimeltä puuttuu toinen korvamerkki
- korvamerkit ovat muuttuneet lukukelvottomiksi
- korvamerkit on kiinnitetty uudelleen alkuperäisen kiinnityksen korvaavalla menetelmällä tai
- korvamerkit on kiinnitetty virheellisesti

3.5.1. Pudonnut korvamerkki

Pudonnutta korvamerkkiä ei saa kiinnittää uudelleen vaan pudonneen merkin tilalle on viivytyksettä tilattava korvausmerkki. Korvausmerkki on tilattava myös 1.1.1998 tai sen jälkeen syntyneelle eläimelle, vaikka sillä olisikin vielä jäljellä toinen korvamerkki. ATK-ohjelmilla tai asiakaspalvelun kautta tilatut korvausmerkit toimitetaan tuottajalle noin viikossa. Lomakkeella tehtyjen tilausten toimittaminen kestää vähintään viikon kauemmin. Kun korvausmerkki on saapunut tilalle, on se viivytyksettä kiinnitettävä asianomaisen naudan korvaan.

Korvausmerkkitalauksessa on mainittava:

- tilatunnus tai asiakastunnus
 - naudan EU-tunnus
- sekä tilataanko:
- päämerkki (vasemman korvan merkki, jossa on viivakoodi)
 - apumerkki (oikean korvan merkki, jossa on tilan sisäinen korvanumero)
 - molemmat

Päämerkin ja apumerkin mallit on esitetty kohdassa 3 (kuva 1).

Korvausmerkkilauksessa toimitetaan eläimelle, joka on syntynyt ennen 1.1.1998, automaattisesti korvamerkkipari, jos eläimelle ei ole aiemmin tilattu korvausmerkkejä.

3.5.2. Vahingoittunut tai virheellisesti kiinnitetty korvamerkki

a) Korvamerkki on **vahingoittunut**, jos se on repeytynyt, likaantunut tai muuten muuttunut lukukelvottomaksi. Vahingoittunut korvamerkki on poistettava ja korvattava.

b) Korvamerkki on **virheellisesti kiinnitetty**, jos nauta on merkitty sellaisella korvamerkillä, joka on jo aiemmin rekisteröity toiselle eläimelle. Myös silloin, kun merkitsemisen yhteydessä korvamerkkiparit hajoavat ja eläimelle kiinnitetään korviin vähintään kahta eri EU-tunnusta sisältävä korvamerkki, on korvamerkki kiinnitetty virheellisesti. Virheellisesti kiinnitetty korvamerkki on poistettava ja eläimelle on tilattava asianmukainen korvausmerkki.

HUOM. Jos kahden vasikan tiedot ovat syntymätapahtuman rekisteröimisessä menneet ristiin, ei kysymys ole väärin kiinnitetystä korvamerkistä vaan virheellisistä rekisteritiedoista. Tällaisessa tapauksessa korvamerkit on asianmukaisesti kiinnitetty eikä niitä poisteta ja korvata, vaan rekisterissä olevat tiedot oikaistaan vastaamaan asianomaisten eläinten tietoja. Oikaisu on tehtävä ennen eläinten siirtämistä pitopaikasta. Tietojen oikaisemiseksi otetaan yhteyttä Laskentakeskuksen asiakaspalveluun.

3.5.3. Repeytyneet korvat

Jos nautaeläimen **molemmat** korvat ovat pahasti repeytyneet eikä niihin tämän vuoksi enää voi kiinnittää merkkejä, on molempien korvien repeytymisestä tehtävä merkintä nautaeläinluetteloon kyseisen eläimen tietorivin kohdalle. **Tällainen eläin on loppuelämänsä puutteellisesti merkitty eikä sitä saa myydä eloon toiselle tuottajalle, joten eläintä koskeva poistotapahtuma voi olla ainoastaan myynti teuraaksi.** Pudonneiden korvamerkkien tilalle on tilattava korvausmerkit, jotta merkit voidaan toimittaa eläimen mukana teurastamoon.

Jos repeytyneitten korvien poikkeusta käytetään eläimen puutteellisen merkinnän perusteluna, on syytä muistaa, että valvontatilanteessa valvoja harkitsee, onko poikkeukselle perusteita. Samoin teurastamossa tarkastuseläinlääkäri tekee aina oman arvionsa naudan merkinnän asianmukaisuudesta tai puutteellisuudesta.

3.5.4. Teuraaksi poistaminen

Teurastamoon lähetettäessä nautaeläimen on oltava asianmukaisesti merkitty eli 1.1.1998 tai sen jälkeen syntyneellä eläimellä on oltava kaksi korvamerkkiä ja sitä aiemmin syntyneillä vähintään yksi korvamerkki, jossa on lukukelpoinen EU-tunnus.. Puutteellisesti merkittyä tai korvamerkkitöntä nautaa ei saa ottaa teuraskuljetukseen. Poikkeuksellisesti tilalla hätäteurastettu korvamerkkitönkin nautaeläin voidaan ottaa kuljetettavaksi teurastamoon, jos korvausmerkkilauksesta voidaan varmistua. Tarkastuseläinlääkäri on velvollinen hylkäämään naudan elävänä tarkastuksessa (ante mortem) tai lihantarkastuksessa (post mortem) lihahygieniasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen mukaisesti, jos eläintä ei ole merkitty asianmukaisesti.

3.6. Korvamerkkien hävittäminen

Tuottaja on velvollinen huolehtimaan pudonneiden, mitättömien, tai muuten tarpeettomiksi käyneiden korvamerkkien hävittämisestä. Hävitettävät korvamerkit on leikattava vähintään kolmeen osaan.

4. NAUTOJEN REKISTERÖIMINEN

Tuottajan on ilmoitettava omistuksessaan tai hallinnassaan olevien nautojen syntymät, kuolemat, myynnit, ostot ja siirrot nautarekisteriin kohdassa 1.1 mainittuja ilmoitusväyliä käyttäen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä kulloinkin kyseessä olevan tapahtuman tapahtumapäivästä lukien. Aikaan ei lasketa mukaan tapahtumapäivää, vaan laskenta aloitetaan tapahtumapäivää seuraavasta päivästä.

Esimerkki. Vasikka on syntynyt maanantaina. Ilmoitus aika alkaa kulua tapahtumapäivää seuraavasta päivästä eli tiistai= 1.pv, keskiviikko= 2.pv, torstai= 3.pv, perjantai= 4.pv, lauantai= 5.pv, sunnuntai= 6.pv ja maanantai= 7.pv. Viimeistään maanantaina on ilmoituksen oltava Laskentakeskuksessa. Jos ilmoitus tehdään

lomakkeella postin kautta toimittaen, on postin kulun vaatima aika otettava huomioon, jotta ilmoitus olisi ajallaan perillä. Ilmoituspäiväksi kirjataan ilmoituksen Laskentakeskukseen saapumisen päivä.

Rekisteröimätöntä tai puutteellisesti rekisteröityä nautaeläintä ei saa luovuttaa tilalta, ottaa kuljetettavaksi tai vastaanottaa. Puutteelliset tiedot aiheuttavat valvonnassa seuraamuksia ja myös estävät eläimen vastaanottamisen teurastamoon.

4.1. Ilmoitettavat tapahtumat

4.1.1. Tapahtumailmoituksissa käytettävät koodit

Taulukko 1. Käytettävät koodit (kts. myös taulukko 2, kohta 4.1.3)

Sukupuoli	Rotu	Käyttö	Tulotapa	Poistotapa
0 Sonni	01 Ayrshire	1 Maidontuotanto	1 Syntymä	1 Myyty teuraaksi
1 Lehmä	03 Friisiläinen	2 Emolehmä	2 Osto	2 Myyty eloon
	08 Hereford	3 Lihantuotanto	3 Tuonti	3 Teurastettu tilalla
	09 Charolais	4 Jalostus		4 Kuollut tilalla
	11 Aberdeen angus	99 Muu (lemmikki)		5 Kadonnut
	12 Limousin			6 Viety ulkomaille
	13 Simmental			8 Lopetettu tilalla
	14 Piemontese			
	15 Highland cattle			
	16 Blonde d'Aquitane			
	17 Jersey			
	18 Dexter			
	21 Länsisuomenkarja			
	22 Itäsuomenkarja			
	23 Pohjoissuomenkarja			
	30 Biisoni			
	31 Visentti			

Sukupuoli on tärkeä tieto eri tukijärjestelmissä, joten virheellisyudet eläimen sukupuolitiedossa voivat aiheuttaa tukimenetyksiä. Eläimen sukupuoli on korjattava, jos rekisterin tieto on virheellinen.

Rodun asianmukaiseen ilmoittamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota silloin, kun eläin on tarkoitettu emolehmätuotantoon, jotta epäselvyyksiä valvontatilanteessa ei syntyisi. Tarkemmat emolehmätuotannon rotuvaatimukset on esitetty tukijärjestelmien hakuohjeissa.

Käyttö on tieto, joka eläimellä pitää olla, jotta eläintiedot voitaisiin esitää esimerkiksi emolehmien tukihakulomakkeille. Eläimen käytön määrittelee jokainen tuottaja omista lähtökohdistaan. Käyttötieto voi vaihtua eläimen elinaikana ja tiedon päivittämisestä kannattaa huolehtia, koska joissakin tukijärjestelmissä käyttö on tuen maksun kannalta oleellinen tieto.

4.1.2. Syntymä

Vasikan syntymätapahtuman rekisteröimiseksi on tuottajan ilmoitettava seuraavat tiedot:

- tilatunnus tai asiakastunnus
- pitopaikkatunnus
- EU-tunnus
- syntymäpäivä
- sukupuoli
- rotu
- käyttö
- emän EU-tunnus, alkioeläimestä ilmoitetaan sekä kantajaemän että geneettisen emän EU-tunnukset
- isän EU-tunnus tai kantakirjanumero

Siinäkin tapauksessa, että vasikka myydään tai siirretään pitopaikasta ennen seitsemän vuorokauden ikää, on sen oltava asianmukaisesti rekisteröity ennen lähtöä. Lomakkeella ilmoitettaessa on syytä muistaa, että tietojen rekisteröityminen voi kestää kaksikin viikkoa (postin kulku + tallennus). Eläin on rekisteröity vasta, kun sen tiedot ovat nautarekisteristä tarkistettavissa.

4.1.3. Luominen, kuolleena syntyminen tai kuoleminen ennen 7 päivän ikää

Vasikasta, joka syntyy kuolleena, kuolee, teurastetaan tai lopetetaan ennen seitsemän (7) päivän ikää, tehdään rekisteriin ilmoitus viimeistään 7. päivänä tapahtumasta. Vasikalle ei kuitenkaan tarvitse varata korvamerkkiä tuottajan hallussa olevista vapaista merkeistä. Tapahtumailmoituksessa ei näin ollen tarvita tietoa vasikan EU-tunnuksesta.

Ilmoitettavat tiedot:

- tilatunnus tai asiakastunnus
- poikimis- tai luomispäivä
- elävänä syntyneen kuolinpäivä
- sukupuoli (jos tiedossa)
- rekisteröimättä jäämisen syy (kuolinsyy, kts. taulukko 2.)
- hävitystapa (kts. taulukko 2.)
- emän (emien) ja isän tiedot kuten normaalissakin syntymäilmoituksessa

Taulukko 2. Kuolinsyy ja hävitystavan ilmoittamisessa käytettävät koodit

Rekisteröimättä jäämisen syy (kuolinsyy)	Hävitystapa
21 Luotu, tiineys kestänyt alle 7 kk	0 hautaus
22 Luotu, tiineys kestänyt vähintään 7 kk	1 poltto
23 Syntyi kuolleena (täysiaikainen)	3 käsittelylaitos
24 Kuoli ennen 7 vrk:n ikää	4 raatojenkeräily
25 Teurastettu ennen 7 vrk:n ikää	
26 Lopetettu ennen 7 vrk:n ikää	

Kuolinsyykoodilla erotellaan joidenkin tukijärjestelmien kannalta tärkeä tiineyden kesto.

4.1.4. Osto tai myynti

Tapahtumapäiviä ovat eläimen lähtöpäivä tuottajan pitopaikasta tai tulopäivä tuottajan pitopaikkaan, ei kaupanteon hetki.

Ilmoitettavat tiedot:

- tilatunnus tai asiakastunnus
- ilmoittajan pitopaikkatunnus: myyntitapahtumassa lähtöpitoaikaan ja ostotapahtumassa tulopitoaikaan tunnus
- EU-tunnus
- lähtö- tai tulopäivämäärä
- poisto- tai tulotapa (koodit, kts. taulukko 1, kohta 4.1.1)
- edellisen tai seuraavan eläinten pitäjän tilatunnus, asiakastunnus tai eläinvälittäjä tunnus

4.1.5. Siirto

Siirrot pitopaikkojen välillä on ilmoitettava. Siirtotapahtumassa eläin pysyy saman tuottajan omistuksessa tai hallinnassa. Siirtona pidetään myös nautojen viemistä maatalousnäyttelyyn tai muuhun tapahtumaan tai astutustehtäviin toisen tuottajan karjaan.

Ilmoitettavat tiedot:

- tilatunnus tai asiakastunnus
- EU-tunnus
- lähtöpitoaikaan pitopaikkatunnus
- lähtöpäivämäärä
- tulopitoaikaan pitopaikkatunnus
- saapumispäivämäärä, jos ei ole sama kuin lähtöpäivä

4.1.6. Kuoleminen, lopettaminen tai teurastaminen tilalla

Tuottaja ilmoittaa naudan kuolemisen, lopettamisen tai teurastamisen tilalla seuraavat tiedot:

- tilatunnus tai asiakastunnus

- EU-tunnus
- poistopäivämäärä
- poistotapa
- hävitystapa (kts. koodit taulukko 2, kohta 4.1.3)

4.1.7. Kuohitseminen (kastrointi)

Jos sonni kuohitaan häräksi, ilmoitetaan:

- tilatunnus tai asiakastunnus
- EU-tunnus
- kuohitsemispäivämäärä

4.2. Nautarekisteriotekirje

Nautarekisterin tietosisältö toimitetaan tuottajalle tietoon ja tarkastettavaksi joka toinen kuukausi lähetettävällä nautarekisteriotekirjeellä. Tuottajan on tarkastettava rekisteriotteen tiedot. Jos tiedoissa on puutteita tai virheitä on tiedot oikaistava tai täydennettävä viipymättä. Kohdassa 1.1 on lueteltu käytettävissä olevat ilmoitusväylät.

Otteenkirjeen osat ovat:

- Saatesivu
- Eläinyksikkölaskelma (ja mahdollisesti eläinmäärälaskelma)
- Tapahtumaote. Otteesta ilmenee tarkastelujakson aikana ilmoitetut nautojen tapahtumat sekä korjaukset. Kaikki tapahtumien ilmoittamiset kirjataan otteelle, myös epäonnistuneet ja puutteelliset ilmoitukset. Virallisen rekisteritiedon rivi on tulostettu vahvennetulla tekstillä.
- Nautaeläinluettelo. Luetteloon on kirjattu pitopaikkakohtaisesti kaikki tarkastelujakson aikana tuottajan omistuksessa tai hallinnassa olleet naudat. Tämä nautaeläinluettelo on virallinen asiakirja ja sen kopio kelpaa myös palkkiohakemusten liitteeksi (kts. kohta 5).
- Tapahtumaotteen tarkistuslista. Lista tulostuu, jos ilmoitettujen tapahtumien tietosisällössä on ollut puutteita. Tarkistuslistalla on tulostettuna kaikki tarkastelujakson aikana havaitut virheet, sellaisetkin, jotka on jo korjattu. Jos eläimen tiedot ovat oikein ”tilanne rekisterissä” –kohdassa, ei tietoa tarvitse enää korjata.

5. NAUTAELÄINLUETTELO

Tuottajan on pidettävä omistamistaan tai hallitsemistaan naudoista ajan tasalla olevaa nautaeläinluetteloa, josta on käytävä ilmi pitopaikkakohtaisesti nautojen perustiedot sekä mahdolliset osto- ja poistopäivämäärät ja niihin liittyvien ostajien tai myyjien tunnisteet (tilatunnus, asiakastunnus tai eläinvälittäjä-tunnus). Nautaeläinluetteloon on tapahtumat kirjattava viimeistään kolmantena (3.) päivänä tapahtumapäivästä, myös syntymä. Nautaeläinluettelo on virallinen asiakirja ja sen pitäminen ajan tasalla tarkastetaan valvontojen yhteydessä.

Nautaeläinluetteloita ovat:

- a) Rekisteriotekirjeen liitteenä oleva nautaeläinluettelo. Maaliskuussa tuottajalle toimitettava nautaeläinluettelo kattaa kaikki edellisenä kalenterivuonna tuottajan omistuksessa tai hallinnassa olleet naudat. Toukokuun, heinäkuun, syyskuun, marraskuun ja tammikuun nautaeläinluettelossa on tulostettuna tuottajalla kunkin tarkastelujakson aikana olleet naudat.
- b) Ammu&Elmer -ohjelmalla tulostettu nautaeläinluettelo, jota on pidetty asianmukaisesti ajan tasalla. Maaliskuista nautaeläinluetteloa ei tällöin tarvitse ylläpitää käsin, mutta kaikki nautaeläinluettelot on säilytettävä niissä mainittuun päivään saakka.

Uusien vapaiden korvamerkkien luettelo tulostetaan erillisenä listana, joka liitetään osaksi nautaeläinluetteloa. Tähän listaan kirjataan syntyvät vasikat.

Nautaeläinluetteloon käsin merkittävät uudet tiedot kuten ostot, poistot, kuolemat tehdään maaliskuussa lähetettävään luetteloon. Tuottajan omistamien tai kokonaan hallitsemien pitopaikkojen välisiä siirtoja ei toistaiseksi tarvitse merkitä nautaeläinluetteloon.

Jos pitopaikassa on usean tuottajan eläimiä, on jokaisessa pitopaikassa oltava kunkin tuottajan naudoista nautaeläinluettelo. Kun tuottaja siirtää eläimiänsä pitopaikkaan, jossa on toisen tuottajan eläimiä, pitää tuottajan toimittaa eläinten mukana nautaeläinluettelo siirrettävien eläinten osalta. Tähän luetteloon tuottaja merkitsee eläinten tulopäivän uuteen pitopaikkaan ja tulotavaksi siirron (kts. taulukko 1).

5.1. Nautaeläinluettelon säilyttäminen

Kunkin kalenterivuoden maaliskuussa tuottajalle toimitettua nautaeläinluetteloa on säilytettävä kuluva kalenterivuosi ja kolme seuraavaa kalenterivuotta. Säilytysajan päättymispäivä on valmiiksi merkittynä luettelon oikeaan alakulmaan.

Muita nautaeläinluetteloita, tuottajan on säilytettävä pääsääntöisesti seuraavan kalenterivuoden maaliskuuhun, jolloin seuraava koko kalenterivuoden tapahtumat kattava luettelo toimitetaan tuottajalle. Säilytysajan päättymispäivä on valmiiksi merkittynä luettelon jokaisen sivun oikeaan alakulmaan.

6. NAUTAELÄIMEN REKISTERÖINTIKORTTI/ VASIKKAKORTTI

Nautaeläimen rekisteröintikortti ei ole virallinen asiakirja, vaan se on tarkoitettu helpottamaan eläimen EU-tunnuksen ja muiden tietojen siirtämistä tuottajalta toiselle. Korvamerkin EU-tunnus on kortissa sekä numeroina että viivakoodina.

Rekisteröintikortti annetaan eläimen mukaan, kun nauta poistetaan tilalta eloon tai teuraaksi. Ehdottoman tärkeätä on, että lähtevän tai tulevan eläimen korvamerkkien ja rekisteröintikortin EU-tunnuksen täsmäminen tarkistetaan.

Rekisteröintikorttia ei voi käyttää tapahtumien ilmoitusväylänä nautarekisteriin.

Rekisteröintikortin kääntöpuolella voi tuottaja välittää vasikan alkukasvatusta koskevia tietoja vasikan vastaanottavalle tuottajalle.

7. VALVONTA

Sekä naudanlihatuotannon tukijärjestelmien että nautojen merkitsemis- ja rekisteröintijärjestelmän valvonnassa eläinten korvamerkit ja rekisteröinti tarkastetaan tilakäynnein. Puuttuvat korvamerkit ja puuttuvat tai virheelliset rekisteritiedot aiheuttavat seuraamuksia. Seuraamuksista päättävät työvoima- ja elinkeinokeskusten valvojat (tukijärjestelmät) sekä läänineläinlääkärit (nautojen merkitsemis- ja rekisteröintijärjestelmä) EU:n ja maa- ja metsätalousministeriön säädösten mukaisesti.

Nautojen merkitsemis- ja rekisteröimisjärjestelmän valvonnassa havaitut puutteet voivat aiheuttaa siirtorajoituksen joko kyseiselle naudalle tai koko karjalle. Rajoituksen alaisia nautoja ei saa myydä eloon eivätkä myöskään teurastamot voi niitä ottaa teurastettavaksi.

Täysin merkitsemättömät ja rekisteröimättömät naudat, joista ei ole pidetty nautaeläinluetteloa ja joiden alkuperää ei pystytä selvittämään kahden vuorokauden kuluessa valvonnan aloittamisesta määrätään lopetettavaksi tilalla.

Eri tukijärjestelmien valvonnoista ja niihin liittyvistä seuraamuksista on kerrottu kunkin tukijärjestelmän hakuohjeissa.